

IZ SVETA TIŠINE

Glasiło Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije

ISSN 1318-1394

Letnik XXXII, št. 12 / december 2011

***NOVOLETNA POSLANICA PREDSEDNICE
SEDMI GLEDALIŠKI FESTIVAL GLUHIH
SPREJELI DEKLARACIJO O DOSTOPNOSTI
ŠTEVILKE ZA KLIC V SILI 112
SEMINAR ZA VODILNE ŽENSKE V ŠPORTU
GLUHIH***

POŠILJANJE PISNEGA IN SLIKOVNEGA GRADIVA ZA GLASILO IST

V naše uredništvo prihajajo različne vrste datotek in fotografij za objavo. Radi bi vas vnovič spomnili na že napisana navodila, kako in v kakšni obliki je treba pripraviti in poslati datoteke. Le ob upoštevanju navodil bomo lahko zagotovili kakovost našega tiskanega medija.

BESEDILNE DATOTEKE

Besedila naj bodo napisana v računalniškem programu Word. Besedila, poslana v programu PDF ali skenirana, bomo zavrnil, z izjemo vabil, diplom, dopisov, priznanj itd.

SLIKOVNE PRILOGE

Pri fotografiranju je za objavo dobre fotografije potrebno upoštevati naslednje nastavitve na posameznih napravah: če so digitalne fotografije narejene s fotoaparatom, izberite nastavev kakovosti slike HQ (3072 x 2304) ali SHQ (3072 x 2304). Nekateri profesionalni fotoaparati imajo za nastavev kakovosti slike črko L (Large). Tovrstne fotografije so običajno v formatu jpg, kar ustreza zahtevam našega glasila. Če pošiljate skenirane predloge, resolucijo (kakovost slike) nastavite na 300 dpi, širina pa naj bo vsaj trinajst centimetrov. Tako skenirano predlogo shranite v formatu jpg. Če nimate kakovostnega optičnega čitalca, vam priporočamo, da nam v uredništvo pošljete izvirno predlogo. Fotografije, ki ste jih naložili s svetovnega spleta, naj imajo ločljivost vsaj 1200 x 900 točk, datoteka pa naj bo velika vsaj 440 KB. Fotografije ne smejo biti prilepljene v Wordov dokument! Ko boste besedilo v Wordu poslali po elektronski pošti, zraven pripnite še fotografije v formatu jpg. Če poslane fotografije in besedila ne bodo ustrezala navodilom, bomo prisiljeni članke zavrniti oziroma jih objaviti brez fotografij.

UREDNIŠTVO

OBVESTILO UREDNIŠKEGA ODBORA

V letu, ki je pred nami, vam želimo obilo sreče, zdravja in osebnega zadovoljstva.

Pred vami je decembrska številka glasila Iz sveta tišine, v kateri boste našli veliko zanimivega in raznovrstnega branja. Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili vsem, ki ste s svojimi prispevki soustvarjali glasilo. Upamo, da boste z nami sodelovali tudi v letu 2012. Glasilo Iz sveta tišine prispeva h kulturni istovetnosti in zgodovini gluhih, naglušnih, gluhoslepih ter oseb s polževim vsadkom, zato so vsi prispevki zelo pomembni.

Če bi želeli tudi sami napisati kakšen prispevek, ste pristrčno vabljeni, da ga pošljete po elektronski pošti ali na naslov Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije **s pripisom 'za IST'**.

Če se vam zdi naše glasilo zanimivo in ga želite tudi sami prejemati, vas vabimo, da nam na naslov Zveze ali po elektronski pošti sporočite svoje ime in priimek ter naslov, da vas uvrstimo med prejemnike glasila.

Ne pozabite tudi na spletno glasilo IST, ki je dosegljivo na spletni strani **www.zveza-gns.si**.

Še vedno velja vabilo za dejavno sodelovanje pri ustvarjanju našega skupnega glasila Iz sveta tišine. Svoje prispevke s priloženimi fotografijami pošljite na e-naslov **urednistvo.ist@zveza-gns.si**.

UREDNIŠTVO

Pismo našega urednika

Leto je naokoli in okrog nas so praznično okrašene ulice, trgi in trgovine. Vse kar vabi k nakupovanju in obdarovanju. Mnogi že delajo sezname, koga bodo obdarili in razveselili.

Vendar pa pozabljamo, da to ni le čas nakupovanja in obdarovanja, ampak tudi čas, ko se spomnimo na najbližje, si postavimo nove cilje in se vprašamo, kaj smo dobrega naredili v minulem letu. Prav je, da se spomnimo tudi na prijatelje in na tiste, ki si marsičesa ne morejo privoščiti. Zato naredite v tem mesecu kaj dobrega in osrečite koga, ki to najmanj pričakuje. Prav tako ne pozabite na starejše ljudi in na starše.

*Nasmehi naj prinese vam iskre v oči,
naj ogenj zaneti in svetle naj luči.
To leto tiho čas že priganja
in prav je, da vsak o sreči zdaj sanja.
Naj sanje postanejo jutri resnica,
veselje pa širo na nebu kot ptica.
Ljubezni in zdravja, cvetijo naj polja
in vsakogar spremlja prešerna naj volja.*

Želim vam, da bi vas v novem letu glas srca vodil k doseganju tistega, česar se z besedami ne da opisati.

Adem Jahjefendić

IZDAJATELJ: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, Ljubljana, telefon: 01/500 15 00, telefaks: 01/500 15 22 **SPLETNA STRAN:** www.zveza-gns.si
GLASILO UREJA: Adem Jahjefendić, urednistvo.ist@zveza-gns.si **UREDNIŠKI ODBOR:** Zdenko Tomc, Franci Mulej, Boris Horvat, Nina Janžekovič, Aleksandra Rijavec Škerl, Nataša Kordiš
LEKTORICA: Barbara Perc **OBLIKOVANJE:** Franc Planinc **TISK:** Farba, grafične storitve d. o. o. Uredništvo si pridržuje pravico do objave, neobjave, krajšanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s poslanstvom in prostorskimi možnostmi glasila. V posameznih primerih mnenja posameznikov ne izražajo obvezno tudi mnenja ZDGNS. Nenaročenih besedil in fotografij ne vračamo. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim privoljenjem. Anonimnih prispevkov oziroma prispevkov, ki žalijo čast drugih, ne objavljamo. Glasilo je brezplačno in v javnem interesu, zato na podlagi 8. točke 26. člena Zakona o davku na dodano vrednost (UL RS št. 89/98) ni zavezano plačilu DDV-ja. Izhaja v nakladi 3.700 izvodov.

Fotografija na naslovnici: Smreka
Foto: Gorazd Orešnik

KAZALO

1. Pismo našega urednika
2. S sekretarjeve mize
6. Evropski parlament sprejel deklaracijo o dostopnosti številke za klic v sili 112
7. Novoletna poslanica predsednice
8. Za konec leta
9. Poslanica Sveta Vlade RS za invalide
10. Uveljavljanje pravic invalidov
12. Predstavitve tehničnih pripomočkov
13. Obraz meseca
14. Sedmi gledališki festival gluhih
16. Coberlinda
18. Martinovanje v Beli krajini
19. Mesec oblikovanja
20. Marino Keglj zmagal na teniškem turnirju v Brnu
21. Seminar za vodilne ženske v športu gluhih
23. Križanka

S sekretarjeve mize

Koledarsko leto 2011 se zaključuje s prav tako hitrostjo, kot se je začelo. Skupaj smo veliko naredili in si zastavili nekaj konkretnih ciljev za naprej. Pomembno je, da smo ostali enotni, pozitivno naravnani in predvsem bolje informirani.

REFERNDUMSKA MRZLICA

Trenutno tečejo postopki in zbiranje podpisov za razpis zakonodajnega referenduma. Predstavniki društev gluhih in naglušnih Slovenije smo druga najbolj številčna organizacija glede na število zbranih podpisov. Nekatera društva so bila zelo aktivna, rad bi pohvalil predvsem Društvo gluhih in naglušnih Novo mesto, ki je med vsem invalidskimi organizacijami v Sloveniji zbralo največ podpisov. Želimo si, da bi se tak tempo zbiranja podpisov nadaljeval tudi pri pobudi za referendum in bi pridobili potrebnih 40.000 podpisov. Ko bo izšlo naše glasilo, bodo rezultati že znani.

Petra Rezar

Predvolilno soočenje

PREDVOLILNO SOOČENJE PREDSTAVNIKOV INVALIDOV IN KANDIDATOV ZA DRŽAVNI ZBOR

V času priprav na državnozbornske volitve je Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije organiziral soočenje s kandidati različnih političnih strank o problematiki invalidskega varstva. Razveselilo nas

je predvsem dejstvo, da se je med kandidati, med katerimi so bili invalidi in neinvalidi, pojavila tudi gluha kandidatka Petra Rezar, ki je odgovarjala na zastavljena vprašanja. Ne glede na to, kdo bo izvoljen, je za skupnost invalidov pomembno, da imajo v Državnem zboru tudi poslanca invalida. Na simbolni in načelni ravni bi bilo to pričakovati. Kot obstaja ženska kvota, bi morala obstajati tudi kvota invalidov.

PROGRAM EVIDENCE ČLANOV

Predsedniki in sekretarji so skupaj s strokovno službo Zveze pripravili končni osnutek obrazca za evidenciranje članov. Trenutno pripravljamo računalniški program, ki bo omogočal pregledno in tekoče delo s podatki, predvsem njihovo statistično obdelavo, ki nam bo v veliko pomoč pri utemeljevanju določenih pravic, kot so skrb za starejše, število vključenih v izobraževanje, starostna struktura itd. Omenjeni program bo predvidoma zaživel na začetku prihodnjega leta.

FIHO 2012

Zaključili so se dolgotrajni in obsežni postopki v zvezi s sprejetjem sklepa Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij za leto 2012. Od razpisa, oddaje vlog, njihovega ocenjevanja, usklajevanja in številnih sestankov komisij sveta Fundacije smo prejeli sklep. Žal je bil že obseg sredstev v razpisu nižji kot v preteklih letih, zato upamo da bomo glede na finančne prilive za nemoteno izvajanje posebnih socialnih programov prejeli vsaj toliko sredstev kot leto poprej.

PREDAVANJE NA FILOZOFSKI FAKULTETI V LJUBLJANI

V velikem številu smo se udeležili predavanja dr. Thomasa Hankeja z Inštituta za nemški znakovni jezik z Univerze v Hamburgu z naslovom 'Jezikovne raziskave nemškega znakovnega jezika', kjer smo dobili veliko zanimivih in koristnih informacij za nadaljnje delo. Veseli me, da se je predavanja udeležilo veliko gluhih članov skupine za razvoj slovenskega znakovnega jezika na Zvezi.

FILMSKI FESTIVAL

Številni naši filmski umetniki so se udeležili filmskega festivala, kar kaže na to, da je omenjena umetniška zvrst med gluhi in naglušnimi zelo priljubljena.

Filmski festival

MARINO KEGL ZMAGAL NA ČEŠKEM

Teniški reprezentant Marino Kegl nas vsak mesec razveseli z novo zmago. Tokrat je zmagal v Brnu na Češkem. Iskreno čestitamo njemu in ekipi, ki ga spremlja in podpira.

Marino Kegl

GLEDALIŠKI FESTIVAL

Najbolj priljubljena kulturno-umetniška zvrst med gluhi je gledališče. Ljubitelje kulture z okvaro sluha je tokrat združil raznolik program, prilagojen zanje, zato so se brez zadržkov z nasmeškom na obrazu podali v kulturne hrame. Na ta način je kultura dostopna tudi našim uporabnikom.

Gledališki festival

OKROGLA MIZA O ŠPORTU

V skladu z dogovorom na seminarju v Fiesi smo organizirali okroglo mizo z namenom društvene uskladitve izvajanja posebnih socialnih programov na področju športa ter potrditve spremenjenih pravilnikov. Ker je šport za osebe z okvaro sluha izrednega pomena, je treba najti način, da v športnih dejavnostih lahko vsi enakovredno in čim bolj transparentno sodelujejo. Pri tem moramo spoštovati minimalne standarde, ki veljajo za mednarodni šport gluhih.

PRIZNANJE ŠPORTNI ZVEZI GLUHIH SLOVENIJE

Zveza za šport invalidov Slovenije je organizirala prireditev, na kateri je razglasila najboljše športnice, športnike in ekipe invalidskih reprezentanc.

Športna zveza gluhih Slovenije je prejela priznanje za častljivo obletnico in poslanstvo. Priznanje je namenjeno vsem dosedanjim športnikom in sodelavcem, ki niso zastopali le invalidske organizacije, temveč Republiko Slovenijo.

Še vedno pa nismo prejeli opravičila ali pojasnila o prvih medaljah za samostojno Slovenijo, ki so jih v individualnem in kolektivnem športu osvojili prav gluhi in naglušni.

ŠPORTNIK LETA ŠPORTNE ZVEZE GLUHIH SLOVENIJE

Na tradicionalnem srečanju predsedstva Športne zveze gluhih Slovenije so obravnavali poročila in načrt dela za leto 2012 ter izbrali športnike, ki so se najbolj izkazali na tekmovanjih v letošnjem letu.

Sabina Hmelina

Miha Jakofčič

Seja predsedstva Športne zveze gluhih Slovenije

Košarkarska reprezentanca

SPREJEM PRI PREDSEDNIKU REPUBLIKE DR. DANILU TÜRKU

V sklopu praznovanja mednarodnega dneva invalidov je predsednik republike dr. Danilo Türk organiziral srečanje z vsemi invalidskimi organizacijami ter vnovič izkazal veliko skrb in podporo invalidskemu varstvu.

DRUŽBENO ODGOVORNI VIDEOPOSNETKI

V sklopu projekta Evropske unije smo pripravili družbeno odgovorne videoposnetke, ki javnost na zanimiv način povabijo, naj vstopi v svet tišine. Predvajamo jih na spletni strani Zveze, uvrstili pa smo jih tudi v program filmskega festivala.

SVET ZA INFORMATIVNE MEDIJE

Vsako leto skličemo sejo Sveta za informativne medije, kjer obravnavamo dogodke v tekočem letu ter začrtamo smernice za prihodnje leto. Mediji in informativna dejavnost Zveze predstavljajo enega najpomembnejših programov na državni ravni, katerega uporabljajo člani društev in ostale javnosti.

EVROPSKI PARLAMENT POTRDIL DEKLARACIJO O DOSTOPNOSTI ŠTEVILKE ZA KLIC V SILI 112

Evropska zveza gluhih si je s pomočjo nacionalnih zvez gluhih prizadevala za sprejetje Deklaracije o dostopnosti številke za klic v sili 112 za vse kategorije invalidov. V Sloveniji se trudimo, da bi klicni center nudil podporo pri dostopnosti številke 112 osebam z okvaro sluha.

PROJEKT IZBOLJŠANJA VIDNEGA ZAZNAVANJA

Mariborska univerza skupaj s strokovnjaki švicarske visoke šole ETH sodeluje v mednarodnem projektu, s katerim želijo preveriti ustreznost podnapisov video znakovnega jezika. Na Zvezi smo raziskovalni skupini zagotovili prostor ter gluhim in osebam, ki obvladajo znakovni jezik, omogočili sodelovanje v raziskavi.

Zahvaljujemo se vsem sodelujočim, rezultate pa pričakujemo v kratkem.

ČLOVEKOVE PRAVICE IN MEDIJI

Da bi vsaj nekoliko zmanjšala informacijsko ločnico, je Zveza ključne informacije javnega značaja priredila v slovenski znakovni jezik. Pri projektu so sodelovali urad Varuhinje človekovih pravic, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Ministrstvo za javno upravo – državni portal e-uprava, Evropska komisija in Državni zbor. Rezultat sodelovanja javnega in

civilnega sektorja je tudi priredba ustave Republike Slovenije ter zakonodaje s področja socialnega in invalidskega varstva, na primer Zakona o izenačevanju možnosti invalidov. Prirejene video vsebine so označene z mednarodnim simbolom za gluhoto, ušesom, in lahko prepoznavne. Priredbe informacij javnega značaja v slovenski znakovni jezik so nastale v okviru projekta z naslovom 'S prilagojenimi e-vsebinami do boljše dostopnosti spletnih informacij, kulture, večje socialne vključenosti senzornih invalidov ter popularizacije slovenskega znakovnega jezika', ki ga je finančno podprl Evropski socialni sklad. Poleg uradnih informacij smo gluhim v znakovnem jeziku približali slovenske ljudske pravljice ter razvili avtorske družbeno odgovorne posnetke, s katerimi želimo slišče opozoriti na kulturno in jezikovno drugačnost ter hkrati enakopravnost gluhih. Ob mednarodnem dnevu človekovih pravic je Varuhinja človekovih pravic pripravila okroglo mizo, na kateri je predstavila tudi naš projekt in državo opozorila, da so osebe z okvaro sluha na splošno še vedno prikrajšane za dostopnost do informacij in komunikacije v njim prilagojenih tehnikah.

POSVET V DRŽAVNEM SVETU

Sodelovali smo tudi na posvetu Državnega sveta na temo uporabe informacijsko-komunikacijskih tehnologij za senzorne invalide v zaposlitveni rehabilitaciji. V organizaciji Univerzitetnega rehabilitacijskega inštituta, Državnega sveta in Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije smo vnovič opozorili na diskriminacijo oseb z okvaro sluha pri dostopnosti do informacij in komunikacij. Leto 2011 je bilo delovno, aktivno, učinkovito in v nekaterih pogledih tudi uspešno. S skupnimi močmi smo naredili korak naprej. Leto se zaključuje in potrjuje misel, da je vse v naših rokah. Želim vam prijetne praznike in uspešno leto 2012.

Matjaž Juhart

EVROPSKI PARLAMENT SPREJEL DEKLARACIJO O DOSTOPNOSTI ŠTEVILKE ZA KLIC V SILI 112

17. novembra letos je Evropski parlament sprejel Deklaracijo o dostopnosti številke za klic v sili 112. Pred tem so evropski poslanci iz vseh političnih strank in vseh držav članic Evropske unije zbrali rekordnih 480 podpisov za sprejem deklaracije. S tem so dodatno potrdili nujnost ureditve omenjene problematike.

Sprejetje deklaracije je pomembno zlasti za osebe z okvaro sluha, saj bodo tako še korak bliže k temu, da postanejo enakovredni in polnopravni državljani Evropske unije.

Predsednica Evropske zveze gluhih Berglind Stefánsdóttir je ob tem povedala, da so bile gluhim osebam predolgo kršene pravice dostopa do storitev, ki rešujejo življenje. Evropski parlament se je s sprejetjem deklaracije zavzel za Evropo brez diskriminacije, kjer bo številka za klic v sili dostopna vsem.

Zdaj so na vrsti ostale evropske institucije in parlamenti v posameznih državah članicah, da poskrbijo za ustrezno izvajanje. Evropska zveza gluhih si bo z vplivanjem na institucije prizadevala, da številka za klic v sili postane dostopna vsem gluhim osebam v Evropski uniji.

O DEKLARACIJI

Deklaracija je orodje, s pomočjo katerega evropski poslanci začnejo z razpravo o zadevah, ki spadajo v sfero aktivnosti Evropske unije. Sestavljena je iz največ dvesto besed, v roku treh mesecev pa jo mora podpisati vsaj polovica poslancev.

Deklaracijo o dostopnosti številke za klic v sili 112 so letošnjega septembra predlagali evropski poslanci iz Romunije, Madžarske, Avstrije, Italije in Nemčije Marian-Jean Marinescu, dr. Ádám Kósa, Eva Lichtenberger, Gianni Pittella ter Gesine Meissner. Že 17. novembra je dosegla največjo podporo poslancev v sedmem sklicu Evropskega parlamenta.

Deklaracije, ki so v sedmem sklicu Evropskega parlamenta (2009 – 2014) dobile največ podpore:

- Deklaracija o dostopnosti številke za klic v sili 112, 480 podpisov,
- Deklaracija o epilepsiji, 459 podpisov,
- Deklaracija o prostovoljnem sistemu označevanja embalaže industrijskih izdelkov v brajevi pisavi, 447 podpisov,
- Deklaracija o okrepitvi podpore prepovedi odstranjevanja plavutih morskih psov, 423 podpisov,
- Deklaracija o naletu tovarnjakov s skupno maso nad 3,5 tone, 415 podpisov.

EVROPSKA ZVEZA GLUHIH

Evropska zveza gluhih je neprofitna nevladna evropska organizacija s sedežem v Bruslju, ki združuje nacionalna združenja gluhih in vseh 27 članic Evropske unije, vključujoč Norveško, Islandijo in Švico, ter deluje v okviru Evropskega sveta.

ŠTEVILKA ZA KLIC V SILI 112

112 je enotna brezplačna evropska telefonska številka za klic v sili. Lahko jo pokličemo s stacionarnih, plačljivih ali prenosnih telefonov. Deluje 24 ur na dan, 7 dni v tednu. Gluhim osebam je dostopna le v nekaterih državah Evropske unije, zlasti tam, kjer so nadgradili komunikacijsko tehnologijo in uvedli koncept t. i. totalne konverzacije s tekstovnimi sporočili, znakovnim jezikom, branjem z ustnic ...

Povzeto po obvestilu javnostim Evropske zveze gluhih

NOVOLETNA POSLANICA

predsednice Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije

SPOŠTOVANI!

Ob zaključku leta lahko z gotovostjo rečem, da je bilo pestro, delovno in uspešno. Sproti smo reševali številne probleme, vedno s ciljem olajšati življenje in delo naših uporabnikov. Državi smo dajali številne pobude, predlagali rešitve in aktivno delovali na vseh nivojih.

Strokovna služba Zveze je uresničila vseh 18 posebnih socialnih programov na državni ravni. Uvedli smo številne novosti, predvsem na informativnem področju in na področju razvoja slovenskega znakovnega jezika, s pomočjo katerih je naše delo postalo še bolj dostopno javnostim.

Sodelovanje z društvi je bilo zelo dobro, udeležila sem se nekaterih njihovih skupščin. Društva izvajajo življenjsko pomembne programe, ki gluhim, naglušnim, gluhoslepim in osebam s polževim vsadkom lajšajo vsakodnevne tegobe.

Za nas sta bili izjemno pomembni obravnava in potrditev Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami ter potrditev Pravilnika o tehničnih pripomočkih, ki prvič v zgodovini gluhih v Republiki Sloveniji vsem kategorijam oseb z okvaro sluha priznava pravico do tehničnih pripomočkov.

Kandidirali smo na številnih razpisih, na katerih smo pridobili dodatna sredstva za izvajanje naših programov. Uspeli smo pridobiti tudi nekatere donacije, ki so olajšale življenje posameznikov in njihovih družin. Udeležili smo se številnih sprejemov in sestankov na

ministrstvih ter v drugih državnih ustanovah, ki so pomembni za naše delo. Sodelovali smo tudi na nekaterih mednarodnih dogodkih gluhih in naglušnih. Najbolj odmevni so bili skupščina Evropske zveze gluhih, skupščina naglušnih in svetovni kongres gluhih.

Mednarodni dan gluhih in 80-letnico delovanja gluhih in naglušnih na Slovenskem smo obeležili v Ljubljani. Predsednik republike dr. Danilo Türk nas je ob tej priložnosti odlikoval z Redom za zasluge, izdali pa smo tudi monografijo, v kateri smo popisali bogato zgodovino delovanja gluhih in naglušnih.

Veliko doseženega ne bi bilo možno brez vseh vas – gluhih, naglušnih in gluhoslepih, ter podpore strokovnih sodelavcev, sekretarjev, Združenja tolmačev za slovenski znakovni jezik in številnih drugih, s katerimi delimo skupno vizijo o boljšem življenju naših uporabnikov v Sloveniji.

Želim vam vesele božične praznike in uspešno, zdravo ter zadovoljno leto 2012.

Frida Planinc

Za konec leta

Tako kot minejo ura, dan in mesec, komaj se dobro ozremo, in minilo bo tudi leto 2011.

V preteklem letu smo vložili veliko truda v uveljavljanje pravic invalidov, predvsem oseb z okvaro sluha. Ni dovolj, da so te pravice napisane le na papirju, pomembno je, da jih spoštujemo in uresničujemo. Veliko smo naredili na področju tektonskih ovir pri dostopu invalidov v javne objekte, manj pa za osebe z okvaro sluha.

Zahtevati moramo, naj se v vse javne ustanove vgradijo avdio in video sistemi, da bomo senzorni invalidi lahko samostojno komunicirali, gluhim osebam pa naj se omogoči pomoč tolmača slovenskega znakovnega jezika.

Prav tako je osebam z okvaro sluha treba zagotoviti dostop do izobraževanja s pomočjo tolmača ali tehničnih pripomočkov. Uporabniki moramo opozarjati, kje se naših pravic ne upošteva, in se jih kljub Konvenciji o invalidih, ki jo je naša država popisala med prvimi, ne uresničuje.

Ne smemo se zadovoljiti le z zakoni na papirju, temveč moramo poskrbeti, da se bodo tudi izvajali.

Živimo v času recesije, ki jo občutimo tudi invalidi, saj je država vedno bolj skopa do nas. To potrjuje tudi sprejetje Zakona o preoblikovanju Loterije Slovenije, ki se nanaša na nas, pisalo pa se ga je brez nas. Zaradi slabega gospodarjenja ima država vedno večje apetite in jemlje nemočnim, namesto da bi ukrepala proti tistim, ki so jo spravili v tak položaj. Če se že sklicujejo na evropsko zakonodajo, naj še invalidom omogočijo evropski življenjski standard.

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije združuje vse populacije oseb z okvaro sluha, zato je nujno, da so pravila enaka za vse članke. Nobena stopnja okvare sluha ne sme biti podrejena drugi.

Če pa delujemo na evropski ali svetovni ravni, je treba spoštovati njihove predpise, in to na področju športa, kulture ali delovanja zvez in društev.

V letu 2012 vsem osebam z okvaro sluha, strokovnim delavcem Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, sekretarjem v društvih, zunanjim sodelavcem in donatorjem želim obilo zdravja, delovnih uspehov, veliko medsebojnega razumevanja, strpnosti in poštenosti.

Franc Kos
predsednik Odbora naglušnih Slovenije

Poslanica

SVETA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA INVALIDE
OB MEDNARODNEM DNEVU INVALIDOV
3. decembru 2011

“EVROPSKA POT IZ KRIZE: UVELJAVLJANJE PRAVIC INVALIDOV”

Svet Vlade Republike Slovenije za invalide ugotavlja, da naša država že desetletja ustrezno razvija invalidsko varstvo, vse od systemske zakonodaje do njenega uresničevanja v vsakdanjem življenju invalidov. Država skrbi za večino temeljnih dejavnikov, ki vzpodbujajo razvoj invalidskega varstva in urejajo socialni položaj invalidov na različnih področjih življenja, kot so šolanje, usposabljanje, zaposlovanje, rehabilitacija, neodvisno življenje, in drugo.

Slovenska država je hkrati postavila tudi systemske možnosti, da se invalidi lahko interesno organizirajo v svojih invalidskih organizacijah, za katere je zagotovila ustrezen pravni status in trajen ter stabilen vir javnega financiranja, predvsem preko Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (FIHO). Invalidi se zavedajo, da je kvaliteta njihovega življenja močno odvisna od njihove lastne socialne aktivnosti, ki se izraža na eni strani v oblikovanju strokovno utemeljenih interesov in potreb, na drugi strani pa invalidske organizacij izvajajo za invalide nenadomestljive posebne socialne programe kot pomembno dopolnitev državne skrbi na tem področju.

V času, ko so evropske države v resni finančno – gospodarski krizi, ni slučajno, da je letošnje evropsko geslo ob mednarodnem dnevu invalidov posvečeno uveljavljanju pravic invalidov. Poleg znanih ekonomskih pristopov, kot so varčevanje, stabilizacija bančnega sistema, investicije, se namreč uveljavlja spoznanje, da je zelo pomembno zmanjševanje socialnih razlik med različnimi skupinami prebivalstva. Okrog 80 milijonov evropskih invalidov se zaveda, da delijo skupno usodo z vsemi evropskimi državljani, vendar ob tem izražajo prepričanje, da invalidi ne morejo in ne smejo nositi težjega bremena kot ostali prebivalci.

Invalidi so pomembna družbena skupina, ki se mora zaradi zagotavljanja svoje socialne varnosti in vključevanja v lokalno, nacionalno in evropsko družbeno življenje, posebej organizirati in uveljavljati svoje pravice, da si zagotovi dostojno mesto v družbi. Slovenski invalidi nedvomno potrebujejo neodvisno telo v skladu z 2. odstavkom 33. člena Konvencije o pravicah invalidov, ki bo skrbelo za uveljavljanje, ozaveščanje javnosti in nadzor uresničevanja določil Konvencije na različnih področjih življenja. Takšno telo bi operativno, strokovno in etično vodilo aktualno invalidsko politiko, tako v korist invalidov, kakor tudi v korist države.

Še vedno ugotavljamo, da se invalidi v svojih okoljih še vedno srečujejo z mnogimi omejitvami in so često deležni stigmatizacije in diskriminacije. Z gospodarsko in finančno krizo se tudi pri nas nekaj let slabša položaj za večino državljanov, tudi invalidov. Invalidi kljub temu želijo vzdrževati pozitiven odnos do države in ustvarjalno sodelovati v vseh družbenih procesih.

Poleg ozaveščanja javnosti in predvsem nosilcev oblasti o tem, kaj invalidi potrebujejo, je zelo pomemben dejavnik financiranje dejavnosti invalidskih organizacij, ki lajšajo življenje invalidov. Svet Vlade Republike Slovenije za invalide zato od države pričakuje, da bo zagotavljala avtonomnost upravljanja namenskih javnih sredstev s strani uporabnikov ter zagotovila trajnost in stabilnost obstoječih virov in raziskala možnosti za nove dodatne vire.

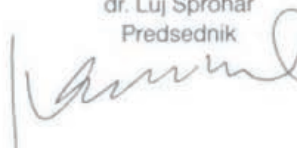
Naš cilj mora biti, in cilj predstavnikov oblasti mora postati, da bo le invalid, ki je zaposlen in živi neodvisno življenje, lahko ustvarjal in prispeval k svojemu in skupnemu dobremu. Z aktivnim vključevanjem invalidov v načrtovanje in uresničevanje vseh državnih razvojnih programov bomo prispevali k uveljavljanju človekovih pravic invalidov in s tem prispevali k izboljševanju pogojev življenja invalidov.

**Svet Vlade Republike Slovenije za invalide
ob dnevu invalidov, 3. decembru,**

čestita

vsem slovenskim invalidom in državljanom, ki živijo in delajo z invalidi

dr. Luj Šprohar
Predsednik

**NACIONALNI
SVET
INVALIDSKIH
ORGANIZACIJ
SLOVENIJE**

1000 Ljubljana, Linhartova 1
Telefon: 01/430 36 46
Faks: 01/430 36 47
E-pošta: info@nsios.si
Internet: www.nsios.si

Ljubljana, 1.12.2011

Številka: 170/S-i/2011

»EVROPSKA POT IZ KRIZE: UVELJAVLJANJE PRAVIC INVALIDOV«

Upoštevač, da je Republika Slovenija integrirana v Evropsko unijo kot drugi krog slovenske državnosti, vsako leto z velikim zanimanjem pričakujemo, s kakšno vsebinsko zasnovno se evropska invalidska politika odzove v obliki gesla na 3. december, mednarodni dan invalidov.

Življenjska realnost je, da v Sloveniji in drugih evropskih državah doživljamo vse hude posledice finančno-gospodarske krize, ki ogroža dosedanjo kvaliteto življenja. In sestavni del tega smo tudi slovenski invalidi, zaradi česar smo bili toliko bolj veseli letošnjega gesla "Evropska pot iz krize: Uveljavljanje pravic invalidov", ki neposredno spodbuja pozitivni koncept razmišljanja in zeleno perspektivo na področju invalidskega varstva za naslednja leta.

Ko pa slovenski invalidi ta nakazani upravičeni optimizem primerjamo z resničnim stanjem v naši državi na invalidskem področju, smo pravzaprav globoko razočarani. V letu 2011 smo ponovno doživljali nadaljevanje negativnega trenda državne invalidske politike, ki se je v dosedanji slovenski zgodovini pojavil samo v tem triletnem mandatnem obdobju sedanje vlade.

Seveda ne trdimo, da se ni zgodilo nič pozitivnega za posamezne skupine invalidov, da se ni še naprej izvajalo sistemsko kvalitetno postavljeno invalidsko varstvo. Vendar pa se je na drugi strani izredno močno krepil politični pritisk na uspešno invalidsko gibanje v celoti, kar se je izrazilo v rokohtskem in invalidom prikritem oblikovanju predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije, pri sprejemanju katerega je poleg poslancev Državnega zbora RS na podlagi polresnic in manipulacij izven svojih zakonski pooblastil aktivno sodelovala tudi domnevno objektivna Komisija za preprečevanja korupcije.

Ničesar o invalidih brez invalidov!

Posebno zaskrbljujoče je, da v tem dogajanju slovenski invalidi nismo bili deležni zadostne in po zakonu obligatorne podpore in zaščite matičnega Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve ter pripadajočega Direktorata za invalide. Edina državna institucija, ki je v celoti po svoji pristojnosti podprla upravičene življenjske interese slovenskih invalidov je bil Državni svet RS. Izredno zaskrbljujoče je tudi to, da pozitivna stališča Urada Predsednika RS, Varuhinje človekovih pravic RS, Sveta Vlade RS za invalide ter NSIOS, ki so opozarjali, da se sistemske spremembe ne smejo izvajati brez aktivnega sodelovanja reprezentativnih predstavnikov slovenskih invalidov, v Državnem zboru RS niso naletela na omembe vreden odziv.

V nasprotju z vsebino gesla *"Evropska pot iz krize: Uveljavljanje pravic invalidov"* se invalidom tudi sicer obeta poslabšanje socialnega stanja glede na uveljavitev nove sistemske socialne zakonodaje, radikalno zmanjšanje dosedanjih javnih finančnih sredstev za invalide v FIHO, zaradi česar smo invalidi prisiljeni zbirati referendumsko podporo državljanov.

Slovenski invalidi se zavedamo, da delimo usodo z vsemi slovenskimi državljani, a ni nobene racionalne utemeljitve, zakaj bi prav invalidi bili tista marginalna družbena socialna skupina, ki mora prevzemati najhujša bremena izhoda iz krize.

Zato upravičeno izražamo pričakovanje, da bo nova slovenska vlada že načeloma zopet obnovila pozitivno invalidsko politiko in tako ponovno vzpostavila prijazen družbeni odnos do invalidov.

Državni zbor RS pa naj takoj po konstituiranju med delovnimi telesi obnovi Komisijo za vprašanja invalidov, ki je bila v slovenskem parlamentu pluralno sestavljena iz predstavnikov vseh parlamentarnih političnih strank in je v prvem obdobju samostojne slovenske države izjemno veliko prispevala h kvalitetnemu urejanju invalidskega varstva v naši državi.

Vsem invalidkam in invalidom ter ljudem dobre volje, ki jim je mar za kvalitetno življenje invalidov, voščimo ob njihovem – Mednarodnemu dnevu invalidov!

Glavni tajnik

Štefan Kušar

Predsednik

Boris Šuštaršič

Predstavitve tehničnih pripomočkov in pravice do slušnega aparata

Adem Jahjefendić

Udeleženci predavanja v Slovenskih Konjicah

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče je konec novembra v prostorih Splošne knjižnice Slovenske Konjice organiziralo predstavitve tehničnih pripomočkov. Zbrane je najprej nagovoril predsednik društva Matevž Marinko, ki je povedal, da je to že tretje predavanje, ki so ga organizirali skupaj s Splošno knjižnico Slovenske Konjice in Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije.

Nato je predstavnik podjetja Neuroth predstavil novosti na področju tehnologije novih slušnih aparatov, vodja programa Center možnosti Adem Jahjefendić in predsednik Odbora naglušnih Slovenije Franc Kos pa sva predstavila tehnične pripomočke za osebe z okvaro sluha. Tehnični pripomočki osebam z okvaro sluha z ali brez slušnega aparata ter uporabnikom polževega vsadka pomagajo razumeti in razločevati glasovni govor, določiti izvor zvoka, orientirati se v prostoru, zaznati nevarnosti v okolju (požar, promet itd.) ter omogočajo dostop do izobraževanja in informiranja. Udeleženci predavanja so tehnične pripomočke lahko preizkusili, saj nekateri ne morejo priti v ljubljansko tehnično-informacijsko pisarno na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije, kjer jih prav tako lahko preizkusijo. V nadaljevanju sva udeležencem svetovala pri izboru in uporabi slušnih aparatov v povezavi s tehničnimi pripomočki, s katerimi je premagovanje komunikacijskih ovir glede na posameznikovo okvaro bolj učinkovito. Seznanila sva jih tudi s postopki pridobitve slušnega aparata in

jih opozorila, na kaj morajo biti pri tem pozorni.

Preizkus tehničnega pripomočka

Matevž Marinko

PREDAVANJE V DOMU UPOKOJENCEV CENTER V LJUBLJANI

Na povabilo strokovne službe Doma upokojencev Center smo za stanovalce doma pripravili informativno predavanje o pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, postopkih pridobivanja slušnega aparata ter dostopu do slušne rehabilitacije. Slušatelje sem opozoril na pravilno ravnanje s slušnim aparatom, redno čiščenje in sušenje, sekretarka Društva gluhih in naglušnih Ljubljana Nataša Kordiš pa je predstavila slovenski znakovni jezik in delovanje društva.

Adem Jahjefendić

Predavanje o postopku pridobitve slušnega aparata

OBRAZ MESECA

Bedo Črešnik

Na spletni strani Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije smo v mesecu novembru predstavili Beda Črešnika. Povzemamo nekaj poudarkov iz pogovora, ki ga je vodila Valerija Škof.

Rodil se je popolnoma gluho v bližini Prizrena na Kosovu, staršema, ki sta že imela gluho hči in sliščega sina. Odraščal je v kmečki družini pod Šar planino. Šolal se je v zavodu za gluhe in naglušne, ki sta ga obiskovala skupaj s sestro, in se z njeno pomočjo naučil znakovnega jezika.

Za učenje je bil zelo motiviran, saj so učitelji že takrat poučevali v znakovnem jeziku. Meni, da z uporabo znakovnega jezika v učnem procesu učitelj lažje pritegne pozornost gluhega učenca in ga motivira, da sledi pouku. V zavodu so vsi učitelji in ravnatelj obvladali in uporabljali znakovni jezik.

Močno si je želel, da bi se naučil risati, vendar pa si družina tega ni mogla privoščiti, saj bi se zaradi tega moral šolati v zavodu za gluhe in naglušne na Reki. Zato se je odločil za poklic kovinarja – strugarja in vajensko šolo zaključil v domačem zavodu.

Po končanem šolanju se je želel preseliti v Maribor, za kar ga je navdušila sestra, ki se je preselila v Slovenijo. Starši so selitvi nasprotovali, brat pa je ni podpiral. Kljub nasprotovanju najbližjih se je komaj osemnajstle-

ten s Kosova odpravil v Slovenijo, kjer je v Mariboru poiskal sestro in svaka. Po mesecu bivanja v Mariboru se je v tovarni Tam zaposlil kot strugar. Takoj se je vključil v dejavnosti društva, a je imel na začetku težave s komunikacijo, saj so bile kretnje slovenskega znakovnega jezika drugačne kot kretnje, ki jih je poznal. Težave je uspešno premagal in se naučil novih kretnj.

Bedo je uspešen športnik. Kot član slovenske reprezentance gluhih nogometašev se je udeležil evropskega prvenstva v Rusiji, preizkusil pa se je tudi v smučanju, odbojki in šahu.

Tudi igrilstvo je njegova strast. Že pred osamosvojitvijo Slovenije je na proslavah društev nastopal s pantomimo, povabili pa so ga tudi v Avstrijo. Nastopil je na prireditvi ob mednarodnem dnevu gluhih v Mariboru in na različnih festivalih, pantomima pa je še vedno njegova največja ljubezen.

V sebi je odkril tudi risarski talent, saj je že v osnovni šoli opazoval starejše sošolce in risal njihove karikature.

Dolga leta je kot član upravnega odbora deloval v mariborskem društvu, enajst let je bil njegov podpredsednik, ob zamenjavi sekretarja pa prevzel mesto predsednika. Zelo je ponosen, da so v času njegovega predsedovanja vnovič ustanovili ptujsko podružnico, kjer člani, ki so oddaljeni od matičnega društva, lažje dostopajo do informacij.

Pogovor si lahko v celoti ogledate na spletni strani Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije (www.zveza-gns.si), v rubriki obraz meseca. Predloge, koga naj povabimo v oddajo, pa lahko pošljete na elektronski naslov obraz.meseca@gmail.com.

Povzel Adem Jahjefendić

SEDMI GLEDALIŠKI FESTIVAL GLUHIH

Konec novembra je v dvorani hotela Dobrava v Termah Zreče potekal sedmi gledališki festival gluhih. Organiziralo ga je Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče pod okriljem programa Kultura gluhih Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije.

Z enajstimi gledališkimi igrami se je predstavilo osem društev gluhih in naglušnih. Program se je pričel s pozdravnimi nagovori predsednika društva Matevža Marinka, predsednice Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Fride Planinc in podžupana občine Zreče Draga Šešerka.

Podžupan Šešerko je poudaril, da občina Zreče kot ena izmed dvanajstih slovenskih občin s statusom občine, prijazne do invalidov, posveča skrb premagovanju komunikacijskih ovir, s katerimi se srečujejo osebe z okvaro sluha.

Program sta povezovala člana Medobčinskega društva gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče Irena Marinko ter Bojan Mežnar. Festival je vzbudil veliko zanimanja med gluhihimi in naglušnimi, prav tako pa tudi med slišječimi krajanji Zreč in Slovenskih Konjic. Dvorana je bila polna do zadnjega kotička.

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče se je predstavilo z gledališko igro 'Pekarna'. Uprizorili so težave gluhega peka, ki je izgubil službo, in njegove družine. Pek se odloči, da bo službo poiskal v Pekarni Dravinja. Na pogovor ga sprejme direktor, ki ima gluhe starše in razume njegovo stisko, zato ga zaposli.

Pekarna

Društvo gluhih in naglušnih severne Primorske se je predstavilo z gledališko igro 'Pika se uči bontona'. Igra prikazuje mamo, ki ima probleme z obnašanjem svoje hčere. Ker jo želi naučiti lepega vedenja, za pomoč prosi vzgojiteljico. Vzgojiteljica v poučevanje vložila veliko truda in deklico uspe naučiti lepega vedenja.

Pika se uči bontona

Društvo gluhih in naglušnih Koper se je predstavilo z gledališko igro 'Kje si duša?', v kateri ženski lik ponazarja izgubljeno osebo, ki tava po svetu in išče svojo dušo.

Kje si duša?

Društvo gluhih in naglušnih Ljubljana se je predstavilo z gledališko igro 'Izlet', v kateri se skupina gluhih pod vodstvom vzkipljive vodičke odpravi na izlet. Izlet je poln komičnih pripetljajev, na koncu pa izletniki lačni ostanejo pred zaprto gostilno.

Izlet

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor se je predstavilo z gledališko igro 'Rojstvo kretnje', v kateri so znakovni jezik gluhih prikazali skozi zgodovino in diskriminacijo gluhih v izobraževanju. Sporočilo predstave je bilo, da ima znakovni jezik velik pomen za izobraževanje gluhih.

Rojstvo kretnje

Društvo gluhih in naglušnih Koper se je predstavilo z gledališko igro 'Preobrazba', v kateri se ženska odpravi v lepotni salon, kjer jo stilsko in lepотно preobrazijo v zapeljivo damo.

Preobrazba

Mestno društvo gluhih Ljubljana se je predstavilo z glasbeno uprizoritvijo 'Vizualni muzikal', v kateri sta gluhi igralki uprizorili moderno plesno točko z glasbeno podlago.

Vizualni muzikal

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor se je predstavilo z gledališko igro 'Policist', v kateri komično nastopa radovedni policist, ki med pregledom vozila odkrije zanimive stvari.

Policist

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje se je predstavilo z gledališko igro 'Dan obiska iz Amerike', v kateri so prikazali družino, ki se mrzlično pripravlja na obisk sorodnikov iz Amerike.

Dan obiska iz Amerike

Mestno društvo gluhih Ljubljana se je predstavilo z gledališko igro 'Čarobni svet'. Igralka v predstavi je skozi kretnjo ob glasbeni spremljavi gledalcem predstavila pesem.

Čarobni svet

Gledališka skupina Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Tihe stopinje je uprizorila predstavo z naslovom 'Borza'. S pantomimo so prikazali vzpon in padec bogatih imperijev ter svetovni finančni zlom.

Borza

Dogodek sta medijsko pokrili Spletna TV in lokalna televizija Skala TV Info.

Posnetke in foto galerijo si lahko ogledate na spletni strani <http://www.zveza-gns.si/gledalisce>.

Povzeto s Spletne TV

COBERLINDA

Konec julija je v Berlinu potekala 26. letna mednarodna konferenca, imenovana CODA. CODA je kratica za Children Of Deaf Adults, slovensko: otroci gluhih odraslih. Obisk konference sva načrtovali že od decembra, ko sva na svetovnem spletu zasledili, da se bo srečanje otrok gluhih staršev odvijalo blizu nas, v nemškem Berlinu.

Kako zapisati nekaj, kar je težko izraziti z besedami? Kako opisati nekaj, kar čutiš od rojstva in ne veš kaj to je? Dokler ne odkriješ. Za to obstaja beseda – CODA. Tovrstna srečanja večinoma potekajo v Združenih državah Amerike, vsaka štiri leta pa v Evropi ali drugod po svetu. Predstavnici Slovenije sva se omenjenega srečanja, ki so ga izvrstno pripravile nemške CODE, udeležili prvič.

V Berlin sva prispeli v četrtek zvečer, prve delavnice pa sva se udeležili v petek zjutraj. Pristrčno so naju sprejeli in takoj sva začutili, da je ta konferenca drugačna.

Opremili so naju z materiali in poslali na delavnice. Predstavitve, kjer smo se udeleženci, ki smo se delavnice udeležili prvič, bolje spoznali, sva se udeležili po naključju.

Najprej smo se drug drugemu predstavili z imenom, povedali, kje smo ga dobili, in ga pokazali s kretnjo. Nato smo si v parih pripovedovali o prigodah, povezanih z gluhoto. Nekateri udeleženci so ves čas srečanja kretali, nekateri le občasno, ostali pa znakovnega jezika niso obvladali. Uporaba znakovnega jezika ni bila obvezna, saj je bil namen srečanja seznanitev z osebami, ki izhajajo iz družin z gluhih starši.

CODE z vsega sveta - Slovenije, Velike Britanije in Amerike

Nataša in njen 'buddy' Karin iz Nemčije

Pisateljici Maria Wallisfurth in Olga Swenson sta napisali knjigi o življenju otrok, ki odraščajo z gluhih starši

Teme na delavnicah so bile raznolike, in sicer:

- posebnost neke generacije – prehod čez mejo in življenje COD v dveh svetovih,
- pripovedovanje zgodb in ti,
- bratje in sestre skupaj na konferenci,
- CODA edinci,
- CODA edini slišči otroci v družini,
- lepi spomini na otroštvo,
- starši z motnjami,
- pregled tolmačenja – ocena dela v Združenih državah Amerike,
- CODA zbor,
- moja mama,
- ljubi sorodniki,
- CODA in odvisnosti,
- deklica na dveh stolih,
- CODA 'all star',
- izguba in žalovanje,
- krasna petdeseta in več,
- s svojimi starši govoriti o čustvih,
- kaj je nacionalni konzorcij centra za tolmače v procesih izobraževanja,
- skrivnostno potovanje – poezija z Mariann Jacobson,
- sladki spomini na otroštvo,
- ženska duhovnost in
- moja CODA zgodba.

Na konferenci je sodelovalo 145 udeležencev iz 23 držav. Tisti, ki smo se je udeležili prvič, smo dobili svojega 'buddyja' – prijatelja, ki je odgovarjal na naša vprašanja, nam pomagal in nudil čustveno oporo. Delavnice so trajale ves dan, po večerji pa smo se pozno v noč udeleževali družabnih večerov z obveznimi zgodbami pred spanjem. Na delavnicah smo se pogovarjali o organiziranosti, velikosti in načrtih za prihodnost. Najbolj pomembno pa je bilo 'biti to, kar si'. Bili smo na 'mostu' in nihče nas ni vlekel na nobeno stran. Večkrat pravimo, da smo tolmači most med sliščim in gluhi svetom. Tokrat pa ni šlo za tolmače, temveč za slišče otroke gluhih staršev.

Osnovno načelo CODE, ki se ga trudijo uresničiti, je enakopravnost družin z gluhih starši in sliščimi otroki z ostalimi družinami v družbi. CODA ni predstavnik ali zagovornik gluhih, temveč zastopa stališče, naj

se gluhi borijo zase po svojih močeh, saj jim tega nihče nima pravice odvzeti. CODA je skupina, ki nas združuje na osnovi skupne kulturne dediščine, da lahko raziskujemo in načrtujemo različne aktivnosti. Je organizacija, ki prepoznava pomen našega edinstvenega izvora in dvo-kulturne izkušnje. CODA je prostor veselja, krohotanja, joka, govorjenja in razumevanja. CODA ni jaz, CODA je mi, ki skupaj lahko kaj spremenimo.

CODA je z namenom medsebojne pomoči začela organizirano delovati v Združenih državah Amerike pred več kot 30 leti. Danes skrbi za štiri-

pendiranje posameznikov iz socialno šibkih družin, izmenjavo izkušenj in podporo otrokom CODA ter za srečanja in druženje odraslih COD. Mnoge CODE so življenje in delo posvetile gluhih ter delajo na najrazličnejših področjih, ki so povezana z gluhoti.

Pravijo, da na tem področju nihče drug ni boljši most med svetom gluhih in sliščih. Spoznanje, da istočasno živíš na dveh bregovih in se moraš opredeliti, kaj si, gluhi ali slišči, je zanje najmočnejša izkušnja.

Njihove zgodbe so zato zelo dragocene.

CODA srečanje

V petek, 20. januarja 2012, ob 16.30, vabimo otroke gluhih staršev, naj se udeležijo srečanja, ki ga bomo priredili v društvu gluhih in naglušnih v Zadobrovi.

Združenja CODA, ki delujejo širom po svetu, skrbijo za druženje in podporo odraslih sliščih otrok gluhih staršev ter odraslih gluhih ali naglušnih otrok gluhih staršev.

Program srečanja:

- predstavitev CODE,
- ogled videoposnetkov pripovedovalcev zgodb,
- druženje in klepet ob napitkih in pecivu.

Spoznali boste ljudi, ki so, prav tako kot vi, otroci gluhih staršev in so odraščali v podobnih okoliščinah. Morda se jih spomnite z druženj s starši v društvih. Dobili boste priložnost, da znova srečate prijatelje iz otroštva.

Nekoč ste bili most med gluhih in sliščim svetom. Morda ste to še danes. Vabljeni na izmenjavo izkušenj!

Nataša Kordiš in Natalija Rot

Martinovanje v Beli krajini

Člani Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Gorenjske AURIS Kranj smo letos martinovali v Beli krajini. Z avtobusom smo krenili iz Bistrice pri Trziču, pred tem pa je šofer pobral člane društva z Jesenic in Radovljice. Odrinili smo proti Kranju in Ljubljani ter mimo Ivančne Gorice nadaljevali pot na Dolenjsko. V Soteski nas je čakala vodička Darja, ki smo jo poznali že s spomladanskega izleta po Dolenjski.

sih. Pred vstopom v šolo smo dobili navodila, ki smo se jih morali držati. Strog učitelj nas je poučeval o Beli krajini in njenih znamenitostih, po obnovi naučenega pa smo dobili spričevala.

Odpeljali smo se v Drašiče, kjer smo si ogledali kmetijo Pečarič, imenovano tudi Orehova kmetija, kjer pridobivajo različna olja, od orehovega in lanenega do lešnikovega.

V vinski kleti Stariha so nam postregli z domačim mladim vinom, povedali zgodbo o nastanku kleti in opisali postopke za pridelavo vina.

Po krajšem postanku smo si ogledali Hudičev turn, zgodovinsko, arhitekturno in turistično znamenitost v obliki štiriperesne deteljice. V preteklosti je bil to baročni park z vrtnim paviljonom, kjer so bogati gospodarji prirejali razkošne radožive zabave, ki so se podeželskim prebivalcem zdele pregrešne, zato je paviljon dobil takšno ime. Obiskali smo tudi muzej starih avtomobilov in vprežnih vozil, ki se nahaja v nekdanjem grajskem hlevu.

Pot smo nadaljevali do Semiča, kjer smo se na turistični kmetiji Cerjanec okrepčali z malico ter si ogledali domače živali in okolico, polno cvetja. Ustavili smo se tudi pri izviru Krupe, kjer reka na površje prihaja izpod trideset metrov visoke skale. V izviru živijo človeške ribice in jamske školjke.

Vinska banka

ke. Voda se steka v jezero z otočkom, se na poti spremeni v slap in se v vasi Gradac izlije v Lahinjo. V vasi Radovica smo obiskali osnovno šolo Brihtna glava, kjer smo doživeli, kako je pouk potekal v starih ča-

Na izletniški kmetiji Šuklje so nas že čakali z večerjo, kjer so se nekateri zavrteli ob glasbi, drugi pa podoživeli dan. Domov smo se vrnili zadovoljni in siti, a utrujeni.

Petra Čanak

Udeleženci izleta

Obisk muzeja

Mesec oblikovanja

Strogi sodniki

V avli Slovenijalesa na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču se je v mesecu oktobru zaključil enomesečni festival slovenskega oblikovanja na področju arhitekture, interjerja, mode, avtomobilizma, elektronike, telekomunikacij, prostega časa, doma, pohištva, industrije, medicine, zdravja in športa. V okviru festivala so organizirali tudi oblikovalsko okuševalnico, kjer so z uvedbo inovativnega pristopa avtorji javnosti prikazali novi dizajn in pristope v slovenski kulinarčni ponudbi. Konkurenca je bila zelo močna, sodelovala pa je tudi znana gorenjska gostilna Krištof iz Predoselj pri Kranju pod budnim očesom lastnikov Tomaža in Krištofa Bolke.

Kulinarčnim in gurmanskim poznavalcem je omenjena gostilna že dolgo znana po pestri ekološki ponudbi jedi. S prepletanjem slovenske tradicije in svetovnih gurmanskih novosti v kombinaciji s širokim izborom slovenskih vin sledijo sodobnim kulinarčnim smernicam. Ponašajo se s 700-letno tradicijo po očetovi in 240-letno tradicijo po materini strani, ki jo kot družina nadaljujejo in nadgrajujejo z vedno novimi idejami.

Gostili so številne visoke goste iz sveta slovenske, evropske ter svetovne politike, gospodarstva, aristokracije, kulture in umetnosti.

V tako prestižni družbi oblikovalcev in obiskovalcev iz visoke družbe smo se na prijazno povabilo lastnikov znašli tudi člani Medobčinskega društva gluhih in naglušnih za Gorenjsko AURIS Kranj. Ekipa gostilne je strokovni komisiji poleg kulinarčne ponudbe predstavila tudi inovativni jedilni list v video obliki, ki je dostopen in razumljiv senzornim

invalidom. Gluhim in naglušnim z video prikazom in podnapisi, slepim in slabovidnim, ki so prav ta dan praznovali mednarodni dan, pa v brajevi pisavi, kar je vzbudilo posebno zanimanje obiskovalcev. Jedilni list v različnih svetovnih jezikih je kakovostno narejen, zanimiv, prijazen do uporabnikov, dostopen in razumljiv.

Po končanem ocenjevanju smo nestrpnost čakali na razglasitev rezultatov. V prepolni dvorani so se naši prijazni gostitelji in lanski zmagovalci znova znašli na zmagovalnem odru, kar nas je navdalo s ponosom, saj smo lahko tudi mi sodelovali pri njihovem projektu.

Do sodelovanja je prišlo tudi po zaslugi naše spletne strani, ki je iz dneva v dan bolj obiskana in kjer so predstavljene številne aktivnosti društva, ki pripomorejo k prepoznavnosti gluhotote. Zato lahko rečemo, da je glede na pestrost društvenih dogodkov naš moto 'koder kod, AURIS povsod'.

Boris Horvat Tihi

**Osebj
gostilne Krištof
z oblikovalko
Nino Levičnik**

**G. Bolka je
predstavil jedilni
list za gluhe**

Zmagovalec Marino Kegl

MARINO KEGL ZMAGAL NA TENIŠKEM TURNIRJU V BRNU

V češkem Brnu je konec novembra potekal drugi tradicionalni mednarodni članski turnir gluhih in naglušnih v tenisu, imenovan II. Brno Open 2011.

Turnirja se je udeležil tudi najboljši slovenski gluhi teniški igralec Marino Kegl iz mariborskega Železničarskega teniškega kluba in z odlično igro obranil lansko zmago na tem turnirju.

V četrtfinalu je s 6 proti 1 in 6 proti 3 premagal Karla Saitla, v polfinalu s 6 proti 1 in 6 proti 2 Slovaka Davida Hanudela, v finalu pa s 6 proti 1 in 6 proti 2 Čeha Romana Lupomeskyja.

Rezultati:

1. Marino Kegl, Slovenija
2. Roman Lupomesky, Češka
3. David Hanudel, Slovaška

Darko Kegl

USPEH GLUHIH SLOVENCEV V BOVLINGU

V Benetkah je novembra potekal mednarodni turnir gluhih v bovlingu, ki ga je organiziralo tamkajšnje športno društvo gluhih. Turnirja se je udeležilo 11 tekmovalk in 27 tekmovalcev iz Avstrije, Italije in Slovenije. Slovenski predstavniki smo se na tekmovanju dobro odrezali.

Rezultati

ŽENSKE

1.	Sabina Hmelina	992
2.	Florijana Švent	958
3.	Donatela Vianello	946

MOŠKI

1.	Janez Perčič	1182
2.	Marco Frandoli	1106
3.	Mladen Veršič	1074
9.	Branko Srdan	1001
10.	Franjo Halič	983
13.	Tomaž Klement	957
15.	Jožef Švent	912
17.	Bojan Cmok	894
19.	Simon Špan	864
21.	Robert Rogelj	820

Mladen Veršič

Zmagovalke bovling turnirja

Zmagovalci bovling turnirja

Matija Jurkovič na štartni črti

MATIJA JURKOVIČ DVANAJSTI NA SVETOVNEM PRVENSTVU V KARTINGU

Med 23. in 26. novembrom je v Al Ainu v Združenih arabskih emiratih potekal dvanajsti veliki finale pokala Rotax, ki se ga je udeležil tudi slovenski dirkač in član MLM Racing Karting Kluba Matija Jurkovič. Tekmovanja se je udeležilo 264 tekmovalcev iz 60 držav in 5 celin. Matija je v razredu Rotax Max Senior med 72 najboljšimi dirkači sveta osvojil odlično 12. mesto in izenačil najboljši slovenski rezultat v kartingu, ki ga je pred štirimi leti na istem dirkališču dosegel njegov starejši brat Luka v razredu DD2. S 6. mestom v repasažu se je uvrstil v finale, kjer je v dramatičnem dvoboju dobil dirko z Argentincem Gennom Gagliardijem, s katerim sta se osem krogov borila za vstopnico v finale. Na sobotnem ogrevanju je Matija dosegel dober čas, ki je pokazal, da ima dobre možnosti na dirki. Prefinalno dirko, ki jo je začel z zadnjega, 34. mesta, je končal na 12. mestu ter v finalu pridobil še osem mest in zasedel zavidljivo dvanajsto mesto.

Svetovni prvak v tej kategoriji je postal Anglež Ben Cooper, drugo mesto je zasedel Avstralec David Sera, tretje pa Japonec Sasaki Hirota.

Matija je z dosežkom zelo zadovoljen in z veliko elana že testira podvozja za sezono 2012 v italijanskem Lonatu.

MLM Racing Karting Klub

Seminar Evropske zveze za šport gluhih za vodilne ženske v športu gluhih

Evropska zveza za šport gluhih je v Pragi na Češkem 7. in 8. oktobra organizirala seminar za vodilne ženske v športu gluhih. Udeležile smo se ga predstavnice iz dvanajstih evropskih držav: Nadežda Shakhbazyan iz Rusije, Boryana Tiholova iz Bolgarije, Iveta Kraze iz Latvije, Ilvi Vare iz Estonije, Alexandra Katsimperi iz Grčije, Jitka Mazuchová in Marcela Hyklová iz Češke, Heli Romu iz Finske, Margaret de Roo iz Nizozemske, Melanie Lušič in Nevenka Kolarić iz Hrvaške, Margareth Hartvedt in Astrid Garauso iz Norveške, Jessica Mauritzson iz Švedske ter Sabina Hmelina iz Slovenije, gostja pa je bila nekdanja predsednica EDSO Isabelle Malaurie. Predavali so nam Švedinja Therese Rollvén ter Juha-Matti Aaltonen in Björn Röine iz EDSO.

Seminar, ki je bil namenjen izmenjavi izkušenj med udeleženci in razpravi o enakosti med moškimi in ženskami v športu, je otvoril predsednik EDSO Björn Röine, ki je uvodoma predstavil kratko zgodovino zveze.

Evropska zveza za šport gluhih je bila ustanovljena leta 1983 v francoskem Antibesu, edina takratna delegatka pa je bila Francozinja Isabelle Malaurie. Danes je vanjo vključenih 42 držav članic, a med vodilnimi ni nobene ženske. Njen program obsega 26 športnih panog, ki jih vodijo tehnični predstavniki, med njimi le dve ženski.

Sledila je predstavitev udeleženk.

Udeleženske seminarja

Nekdanja predsednica EDSO v obdobju 2004 – 2010 Isabelle Malaurie je predstavila svoje izkušnje v športu gluhih. Športno pot je začela s plavanjem in tenisom. Ko je bila stara 18 let, jo je Francoska športna zveza gluhih pošiljala na mednarodna tekmovanja gluhih v plavanju. Leta 1966 se je vključila v vodstvo Francoske športne zveze gluhih in se leta 1981 udeležila kongresa Mednarodnega komiteja za šport gluhih (ICSD) v Kölnu. Leta 1983, ko je bila ustanovljena Evropska zveza za šport gluhih, je bila edina ženska na ustanovnem kongresu. Vse od takrat je bila članica izvršnega odbora nacionalne športne zveze in EDSO, sprva kot generalna sekretarka, za tem kot predsednica. Zase pravi, da je močna ženska, ki na sestankih nikoli ne pomisli, da je ženska, temveč oseba, enakovredna moškimi, ki vedno poudarja enakost gluhih žensk in moških v športu.

Rusinja Nadežda Shakhbazyan je zaposlena v Ruski športni zvezi gluhih. Njeni najljubši športi so gimnastika, smučanje in bowling. Rusija je velika država, ki ima mnogo

športnikov. Status gluhih športnikov je izenačen s statusom slišočih in paraolimpijskih športnikov. Vsak športnik za osvojen medaljo na uradnih mednarodnih tekmovanjih s strani vlade prejme denarno nagrado. Ruski športni zvezi gluhih država vsako leto nameni tri milijone dolarjev. V izvršnem odboru zveze je devet oseb, a le ena ženska.

Latvijka Iveta Kraze je aktivna v Latvijski športni zvezi gluhih ter se zanima za košarko, orientacijski tek in šah. V Latviji imajo osem športnih klubov, ki tekmujejo v trinajstih športnih panogah. Vsak športnik, ki osvoji zlato medaljo, dobi subvencijo države, ki znaša dvajset odstotkov manj kot subvencija za slišče športnike. V zvezo je vključenih tristo gluhih športnikov, od tega sto žensk.

Nizozemka Margret de Roo je bila dejavna v plavanju in jahanju. Vodstvo Nizozemske športne zveze gluhih sestavljajo le moški, zato načrtujejo, da bodo vanj vključili tudi ženske. Vodilni športi, v katerih tekmujejo ženske, so nogomet, skvoš, plavanje in tenis.

Čehinji Marcelo Hyklovó in Jitko Mazuchová šport gluhih zelo zanima. Marcela je podpredsednica Češke športne zveze gluhih, v mladih letih pa je v slišči ekipi igrala rokomet. Odbor zveze sestavlja sedem članov, med njimi dve ženski. Na Češkem je priljubljen ženski futsal,

vilčno zastopane. Bolgarska vlada denarno nagraduje gluhe dobitnike medalj z mednarodnih tekmovanj ter izdatno podpira športno udejstvovanje gluhih.

Hrvatici Melanie Lušić in Nevenka Kolarič sta predstavili Hrvaško

Predsednica športnega kluba gluhih v Patrasu, Grkinja Alexandra Katsimperi, se je športno udejstvovala v svojem najljubšem športu, odbojki. V Grško športno zvezo gluhih je združenih trinajst klubov, v upravnem odboru pa je ena ženska. Med gluhiimi ženskami sta priljubljena predvsem košarka in nogomet.

Do nedavnega je vlada izdatno podpirala šport gluhih, ki so imeli brezplačne treninge in priprave. Zaradi finančne krize teh ugodnosti ni več, zato si športniki treninge plačujejo sami. Članica upravnega odbora Finske športne zveze gluhih Heli Romu je bila hokejistka in atletinja, ki se je od leta 1989 udeleževala olimpijskih iger gluhih. V upravnem odboru finske zveze je sedem članov, med njimi dve ženski. V preteklosti so imeli tudi odbor za ženski šport, zveza pa dosledno skrbi za enakost žensk. Med gluhiimi ženskami na Finskem je v zadnjem času vedno bolj priljubljen futsal.

Drugi dan seminarja smo udeleženske izdelale SWOT analizo o enakopravnosti ženskih športnic ter predlog nacionalnega akcijskega načrta za ženski šport gluhih, ki vsebuje:

- vzpostavitev komisije za ženski šport v EDSO,
- vzpostavitev komisije za ženski šport v nacionalnih športnih zvezah gluhih,
- izdelavo Facebook profila za gluhe športnice za izmenjavo idej in izkušenj,
- organizacijo delavnice za vodilne gluhe ženske športnice v domačem okolju,
- mreženje,
- delegiranje ženskih predstavnic na kongresih in implementacijo listine o ženskem športu v statutih.

V športnih zvezah gluhih bi se morali bolj zavzemati za enakost obeh spolov ter ženske postavljati na odgovorne pozicije. Z udeležbo na seminarju sem pridobila veliko dragocenih informacij, ki jih bom uporabila pri delu z gluhiimi športnicami.

Sabina Hmelina

Na seminarju

ki pa nima finančne podpore, saj ga ni na seznamu športov olimpijskih iger gluhih Deaflympics. Zveza finančna sredstva za svojo dejavnost dobi od češkega paraolimpijskega komiteja.

Švedinja Jessica Mauritzson v okviru Švedske športne zveze gluhih aktivno sodeluje na področju športa mladih gluhih. V preteklosti je kot plavalka tekmovala na olimpijskih igrah gluhih. Šest let se je ukvarjala s treningi plavanja za gluhe otroke in mladino. Na Švedskem vsako leto organizirajo športno prireditev za mlade v različnih športnih panogah, ki se je udeleži tristo otrok. Upravni odbor Švedske športne zveze sestavlja devet članov, od tega tri ženske. Na Švedskem enakost med spoloma ni problem, bolj se ukvarjajo z načini vključitve mladih v šport.

Bolgarka Boryana Tiholova je odbojkarica in kegljačica. V Bolgariji imajo dvanajst klubov, med gluhiimi pa so najbolj priljubljeni rokoborba, atletika, plavanje in badminton. Za badminton se navdušujejo tudi ženske, ki so v tem športu najbolj šte-

športno zvezo gluhih ter poudarili, da le-ta enakovredno obravnava športnike obeh spolov. Ženske imajo svojo predstavnico v upravnem odboru, zveza pa za delovanje šestnajstih klubov s strani države letno prejme 30.000 evrov.

Norvežanski Astrid Garaguso in Margareth Hartvedt sta pojasnili, da Norveška športna zveza gluhih spada pod okrilje norveškega paraolimpijskega komiteja.

Gluhe športnice se največ ukvarjajo z nogometom, bowlingom in zimskimi športi. V petčlanskem izvršnem odboru sta dve ženski, ena od njiju je Margareth Hartvedt. Zveza sredstva za delovanje dobiva tako od olimpijskega komiteja kot od vlade.

Estonka Ilvi Vare je nekdanja košarkarica, ki je tekmovala tudi v orientacijskem teku. Estonska športna zveza gluhih ima sedemčlansko upravo, v kateri so štiri ženske. Zvezo vodi predsednica Riina Kuusk, ki je bila tudi članica izvršnega odbora EDSO. Estonija težav z enakostjo spolov nima.

KRIŽANKA

VODORAVNO

7. mesto v Istri	43. država na jugu Baltika (Vilna)	14. pojasnilo, razlaga (lat.)
9. kratica Združenih narodov	44. ameriška film. in gled. igralka Glenn	15. zmes plinov v atmosferi, ki obdaja zemljo do višine okoli 25 km
10. žensko ime	45. Beotijec	16. enakopravni položaj žensk
11. kemijski simbol za mangan	46. antiparalelna vezava dveh tiristorjev	17. pokrajina v Vietnamu
12. redovnica	49. desetina od 1000	18. rimska 2
15. okrajšava za Anno Domini	50. zaključek tekme	19. šolska kazen
16. sever	52. Jenko Ivanka	20. del obraza
17. kratica za Kranj	53. tona	21. žveplo
18. 10. črka abecede	54. vprašalni zaimek	22. rutenij
20. 21., 15. in 18. črka abecede	55. pisatelj Copland	24. začetek abecede, 3 črke
21. derivati amonijaka	56. radij	27. prvi sklon množine
23. tovarna vodnih armatur	57. sistem naprav in postopkov za prepoznavanje predmetov v vodi in merjenje oddaljenosti	29. ulovitev
24. mis Angole 2004 Silvia	58. nevestino premoženje v denarju	31. hunski poglavar
25. majhen koš	59. Anton Ocvirk	32. določen čas, termin
26. ista beseda kot 17. navpično	60. igralka Derek	33. moško ime
27. uran	61. pokojni učitelj gluhih	35. človek, ki upravlja letalo
28. osje gnezdo		36. odsotnost čustvenega odziva
30. Blaž Capuder		37. meter
32. rimska št. 1000		39. Evropska skupnost
34. polmer		41. nerjaveče železo
35. Nacionalni preiskovalni urad		43. trgovina za Bežigradom v Ljubljani
36. cianovodikova kislina		44. avtomobilska oznaka za Libanon
37. igralnica v Novi Gorici		46. španski teolog, Melchior (1525 - 1560)
38. staroegipčanski bog s človeško podobo		47. primorska narodna jed
39. prva črka abecede		48. hrvaška naftna družba
40. Milano		50. kraj pri Domžalah
41. korejski general Im Gyeong (1594 - 1646)		51. žensko ime
42. španska sorta vinske trte		52. nekdanja tovarna koles
		55. republika Ukrajina
		57. 16. črka abecede
		58. črka abecede, ki označuje avtošolo

NAVPIČNO

1. mesto v Nemčiji
2. vrsta kave
3. nekdanji mafijec Capone
4. žganje iz žita in brinovih jagod
5. vsaka zaznamovana danost, sporočilo, nosilec informacije
6. natrij
8. nekdanja rimska cesarica
9. Antonov
12. Ena in ena je ...
13. Japonska milja, 3927,3 m

 IZ SVETA TIŠINE				Sestavil: F.Planinc		1	2	3	4			5	6			
 <p>NOVOLETNA POSLANICA PREDSEDNICE SEDMI GLEDALIŠKI FESTIVAL GLUHIH SPREJELI DEKLARACIJO O DOSTOPNOSTI ŠTEVILKE ZA KLIC V SILI 112 SEMINAR ZA VODILNE ŽENSKE V ŠPORTU GLUHIH</p>				7						8	9					
				10												
				11			12									13
				14	15				16			17				
															18	
	19	20				21							22			
23							24									
25						26						27				
28					29	30				31	32		33			
34		35				36										
	37						38					39				
40			41				42									
	43						44									
45					46							47	48			
49				50						51	52					
53		54					55									
56		57						58								
59			60			61										

Summary - povzetek

The year is coming to an end with a high speed, just as it started. Looking back we get inspired by the fact that together we have achieved a lot and made some concrete steps forward.

National Council for Disability Organisations of Slovenia organised the pre-election discussion with the candidates from different political parties focused on the care for disabled. A deaf candidate Petra Rezar equally participated in the debate.

Long lasting procedures applying to FIHO's funding of our activities in 2012 have finally come to an end. Unfortunately less financial resources have been granted to us. We are hoping to get at least the same amount as in 2011 to continue with our special social programmes without interruption.

Theatre is the most popular cultural form among deaf uniting culture enthusiasts with exceptional programme adapted to their communicational capabilities. Organising the festival for the hard-of-hearing also means bringing the culture to our users.

European Union of the Deaf with the help of national deaf associations supported the Written Declaration on the Need for Accessible

112 Emergency Services for all the Categories of Disabled. In Slovenia we endeavour for the Call Centre to provide support for hard-of-hearing.

The University of Maribor in cooperation with the experts from the Swiss Federal Institute of Technology Zurich are mutually conducting international project on the verification of the video sign language subtitles' relevance. With the aim of deaf persons and the ones fluent in sign language participating in the research our Association provided for the working area. Waiting for the results we would like to thank to all the participants in the project.

To at least partially decrease information obstacles the Association adapted key information in the public interest to the Slovenian sign language attracting relevant public institutions, i.e. Human Rights Ombudsman, The Pension and Invalidity Insurance Institute, Ministry of Public Administration, European Commission and Slovenian Parliament to the project. Adaptation of Slovenian constitution and legislation in the field of social and disability protection, e.g. Equalisation of Opportunities for Persons with Disabilities Act, is also the result of cooperation between the public and the civil sector.

